

Saksframlegg

Saksbehandler	Arkiv	ArkivsakID
Øyvind Thømt	FA-MO	23/905

Lokal forskrift - mindre avløpsanlegg

Saksnr	Utvalg	Type	Dato
24/015	Hovedutvalg for plan, landbruk og teknikk	PS	19.03.2024
24/018	Formannskap	PS	09.04.2024

Forslag til vedtak:

Forslag til revidert "Lokal forskrift om utslipp fra mindre avløpsanlegg i Skiptvet kommune" legges ut på høring.

Saksopplysninger:

Bakgrunn:

I henhold til forurensningsforskriften § 12-6 har kommunene anledning til å fastsette lokal forskrift dersom det er nødvendig ut ifra forurensningsmessige forhold eller brukerinteresser. Kravene i lokal forskrift kan erstatte kravene i [§ 12-7](#) til [§ 12-13](#).

Skiptvet kommune har vann og vassdrag som er sårbare for forurensning fra avløpsutslipp. Avløpsutslipp i kommunen ender ut i resipienter med store brukerinteresser, enten direkte eller lengre ned i vassdragssystemet. I utarbeidet forskrift settes det spesifikke krav til utslipp, tekniske løsninger og til drift- og vedlikehold for mindre avløpsanlegg som behandler avløpsvann fra enheter med innlagt vann i Skiptvet kommune, slik at hensynet til resipienten og brukerinteressene ivaretas. Kravene er knyttet til nybygging, vesentlig utvidelse og rehabilitering av eksisterende avløpsanlegg. Forskriften vil erstatte kravene i forurensningsforskriftens §12-8 og § 12-13. For øvrig gjelder bestemmelsene i forurensningsforskriften. For nærmere begrunnelser for strengere krav i lokal forskrift enn i sentral, se tabell nedenfor med lovspeil for paragrafene i sentral forskrift som er foreslått endret.

Skiptvet kommune har i dag FOR-2011-06-22-661, Forskrift om utslipp fra mindre avløpsanlegg. Vi har opparbeidet oss mye kunnskap om funksjon og drift av separate avløpsanlegg siden denne ble utarbeidet. Forskriften er moden for revisjon, og vil oppheves ved vedtak av ny lokal forskrift.

Forslag til forskrift er utarbeidet gjennom et samarbeid mellom kommunene i vannområdene Morsa, Glomma sør, Haldenvassdraget og Øyeren, og er formidlet til alle kommunene i disse vannområdene. Det er også utarbeidet forslag til veiledning for separate avløpsanlegg og mal for utslippstillatelse og byggetillatelse for separate avløpsanlegg. Det vil være en stor fordel for både forvaltning og de som skal etablere og drifte separate avløpsanlegg at krav og rutiner er mest mulig likelydende i hele regionen, uavhengig av hvilken kommune anlegget ligger i. Erfaringene viser også at det er svært varierende kvalitet på de søknader som kommer inn.

<p>Eksisterende sentral forskriftstekst</p>	<p>§ 12-8. Utslipp til følsomt og normalt område</p> <p>Sanitært avløpsvann med utslipp til følsomt og normalt område, jf. vedlegg 1 punkt 1.2 til kapittel 11, skal minst etterkomme:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. 90% reduksjon av fosfor og 90% reduksjon av BOF5 dersom det foreligger brukerinteresser i tilknytning til resipienten, 2. 90% reduksjon av fosfor og 70% reduksjon av BOF5 for resipienter med fare for eutrofiering hvor det ikke foreligger brukerinteresser, eller 3. 60% reduksjon av fosfor og 70% reduksjon av BOF5 dersom det verken foreligger brukerinteresser eller fare for eutrofiering. <p>Renseeffekten skal beregnes som årlig middelvei av det som blir tilført renseanlegget.</p> <p>Dersom det kun slippes ut gråvann, skal gråvannet gjennomgå rensing i stedegne løsmasser eller tilsvarende.</p>
<p>Vurdering av om denne er grei</p>	<p>Det er behov for å tydeliggjøre hvilke renskrav som er gjeldende i vår kommune.</p>
<p>Forslag til lokal forskriftstekst</p>	<p>§ 3 - Utslippskrav</p> <p>Anlegg som slipper ut rensert sanitært avløpsvann eller svartvann skal minst oppfylle følgende krav:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 90 % reduksjon av fosfor, <p>og</p> <ul style="list-style-type: none"> • 90 % reduksjon av BOF₅ <p>Der hvor særskilte brukerinteresser (fiske, bading, drikkevann, osv.) blir berørt, kan det settes grenseverdier for utslipp av bakterier og andre sykdomsfremkallende organismer.</p>

	Dersom det kun slippes ut gråvann, skal gråvannet gjennomgå rensing i stedegne løsmasser eller tilsvarende.
Begrunnelse for hvorfor man foreslår endringen	<p>Kommunen ligger innenfor det som er definert som følsomt område i sentral forskrift. I tillegg er det store brukerinteresser knyttet til vann og vassdrag, både lokalt og i Oslofjorden - der alle utslippene ender ut til slutt. Vi viser til helhetlig tiltaksplan for Oslofjorden. Vi vurderer derfor at det minimum er behov for 90 % reduksjon av fosfor og 90 % reduksjon av BOF₅, altså krav a. i sentral forskrift, ved utslipp til alle vannforekomstene i kommunen.</p> <p>Der hvor særskilte brukerinteresser (fiske, bading, drikkevann, osv.) blir berørt, kan det være behov for å i tillegg sette grenseverdier for utslipp av bakterier og andre sykdomsfremkallende organismer.</p> <p>Punktet om at renseeffekten skal beregnes som årlig middelvei av det som er tilført renseanlegget, er tatt ut i lokal forskrift. Separate avløpsanlegg blir kontrollert ved stikkprøver, og disse vil sammen med andre vurderinger bli lagt til grunn for vurdering av renseeffekt.</p>

Eksisterende sentral forskriftstekst	<p>§ 12-13. Utforming og drift av renseanlegg</p> <p>Renseanlegget skal dimensjoneres, bygges, drives og vedlikeholdes slik at det har tilstrekkelig yteevne under alle klimatiske forhold som er normale for stedet der de ligger. Ved utformingen av anlegget skal det tas hensyn til variasjoner i mengde sanitært avløpsvann i løpet av året. Minirensanlegg skal drives og vedlikeholdes i henhold til skriftlig drifts- og vedlikeholdsavtale, jf. vedlegg 2 punkt 2.3 til kapittel 11. Slamavskillere tilknyttet helårsbolig eller fritidsbolig skal tømmes helt for slam etter behov, ikke sjeldnere enn henholdsvis hvert andre og fjerde år.</p> <p>Det er ikke tillatt å slippe ut avløpsslam eller ristgods i en vannforekomst, verken ved dumping fra skip, utslipp fra rørledninger eller på noen annen måte.</p>
Vurdering av om denne er grei	<p>Denne paragrafen trenger nærmere presiseringer i forhold til:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Valg av renseløsning • Behov for nøytralt fagkyndig foretak for dokumentasjon • Tilrettelegging for uttak av representative utslippsprøver • Drift- og vedlikehold, inkludert rapporteringsrutiner • Oppfølging ved dårlig renseeffekt ved kontroll • Slamtømming

	§ 12-13 er foreslått erstattet med §§ 4,5 og 6 i lokal forskrift.
Forslag til lokal forskriftstekst	<p>§ 4 Utforming av renseanlegg</p> <p>Renseanlegget skal dimensjoneres, bygges, drives og vedlikeholdes slik at det har tilstrekkelig yteevne under alle klimatiske forhold som er normale for stedet der de ligger. Ved utformingen av anlegget skal det tas hensyn til variasjoner i mengde sanitært avløpsvann i løpet av året. Der hvor infiltrasjon er mulig, skal dette velges. Renseløsning skal velges ut ifra hva som er best egnet ut fra de naturgitte forutsetningene, miljø, brukerinteresser og økonomi, uavhengig av type renseløsning eller produsent.</p> <p>Dokumentasjonen skal utføres av nøytralt fagkyndig foretak når utslippet er knyttet til:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Infiltrasjonsanlegg • Nye utslipp • Der hvor det er mulig konflikt med drikkevann eller andre brukerinteresser. <p>Alle anlegg, unntatt infiltrasjonsanlegg, skal være tilrettelagt for uttak av representative utslippsprøver i tilstrekkelig volum (omtrent 1 liter).</p> <p>§ 5 – Drift og vedlikehold av renseanlegg</p> <p>Avløpsanlegg med mekaniske komponenter som krever periodisk ettersyn og vedlikehold, skal drives og vedlikeholdes i henhold til skriftlig drifts- og vedlikeholdsavtale, jf. vedlegg 2 punkt 2.3 til kapittel 11. Eier av anlegg er ansvarlig for at det drives og vedlikeholdes slik at alle krav følges. Kopi av inngått avtale skal sendes kommunen.</p> <p>For at utslippstillatelsen skal være fortsatt gyldig etter eierskifte, må ny eier sende inn kopi av underskrevet service- og vedlikeholdsavtale til kommunen.</p> <p>Drifts- og vedlikeholdsavtalen skal minimum omhandle følgende punkter:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Servicebesøk. (Antall besøk per år og oppgaver som skal utføres ved service) • Beredskapsordning som sikrer anleggseier assistanse dersom det oppstår funksjonssvikt på anlegget. • Ansvar for rapportering av service- og avviksbehandling til kommunen. • Leveranse av deler. • Eventuelle andre forhold som også er av forurensningsmessig betydning for det aktuelle anlegget.

Bedriften det inngås service- og vedlikeholdsavtale med, skal kunne dokumentere at de har et tilstrekkelig internkontrollsystem og at personell som benyttes for utførelse av service skal ha nødvendig kompetanse.

Service og vedlikehold skal minimum utføres med følgende tidsintervall:

- Minirensanlegg: 2 ganger pr. år
- Prefabrikkerte gråvannsanlegg: 1 gang pr. år
- Andre løsninger: 1 gang hvert annet år

Ved hvert servicebesøk, skal minimum følgende punkter sjekkes og kontroll/tiltak skal dokumenteres:

- Alle bevegelige deler sjekkes og funksjonskontrolleres (om nødvendig tvangskjøres)
- Kjemikaliebeholder kontrolleres, og evt. etterfylles
- Ødelagte deler repareres eller skiftes ut
- Måle/kontrollere slamnivå i slamavskiller/slamlager
- Tilstøpninger av rør, mekaniske deler, biomedie, etc. skal fjernes
- Utløpsvannet skal kontrolleres med portabelt instrument (fotometer m/digital skjerm) for orto-P og turbiditet
- Kontroll/kalibrering av kjemikaliedosering
- Kontroll/kalibrering av sensorer/instrumenter for styringsparametere, inkludert alarmsystem
- For anlegg med mekanisk lufting i bioreaktor skal lufttilførsel kontrolleres
- Innløps- og utløpsdykker kontrolleres
- Kontroll av biofilter/forfilter, herunder rengjøring av dyser og raking av overflate på filteret (våtmarksfilter)
- Kontroll av vannnivå i filterbedet (våtmarksfilter)
- Kontroll om det er synlig oppslag/utsig av urensset avløpsvann (infiltrasjonsanlegg)
- Kontroll av vann-nivå i peilerør (infiltrasjonsanlegg)
- Kontroll av funksjon på hygieniseringsløsning, der dette er installert.

Dersom portabelt instrument indikerer for høy verdi av orto-P og/eller turbiditet, skal mulige korrigerende tiltak straks iverksettes og videre

	<p>oppfølging skal vurderes. Eventuelle gjenstående avvik skal følges opp. Portabelt instrument skal kalibreres og vedlikeholdes i henhold til produsentens spesifikasjoner.</p> <p>Dersom kommunen har etablert et system for elektronisk og fortløpende rapportering av service og avviksbehandling, skal dette benyttes.</p> <p>Dersom det på service påvises feil ved anlegget som ikke umiddelbart kan rettes opp, eller er en gjentakende feil, skal kommunen informeres straks.</p> <p>§ 6 Tømming og håndtering av slam</p> <p>Alle avløpsrensaneanlegg skal tømmes for slam etter behov. Tømmehyppighet er avhengig av både belastning på anlegget og anleggets størrelse. Alle anlegg skal uansett tømmes minst hvert år, med mindre det kan dokumenteres at sjeldnere tømming ikke fører til overskridelse av utslippskravene.</p> <p>Det er ikke tillatt å slippe ut avløpsslam eller ristgods i en vannforekomst, verken ved dumping fra skip, utslipp fra rørledninger eller på noen annen måte.</p>
<p>Begrunnelse for hvorfor man foreslår endringen</p>	<p>Hvilken renseløsning som er best egnet i et gitt område, vil være avhengig av blant annet grunnforhold, miljø og brukerinteresser. Dette skal derfor vektlegges (sammen med økonomi), når renseløsning skal velges. Der det er egnede masser for infiltrasjon, anses dette som den beste løsningen ut fra overnevnte kriterier. For å sikre at vurderingene gjøres av personell uten egeninteresser for salg av en enkelt anleggstype, settes det i noen tilfeller krav til at vurderingen skal utføres av nøytralt fagkyndig.</p> <p>Lang erfaring i regionen med tilsyn av separate avløpsanlegg tilsier at det er viktig å kunne ta representative utslippsprøver av avløpsrensaneanleggene, for å kunne følge opp funksjonen av disse på en god måte. Kommunen anser at det er en fordel å tydeliggjøre dette kravet i en lokal forskrift. Sentral forskrift stiller krav til at alle minirensaneanlegg skal drives og vedlikeholdes i henhold til skriftlig drifts- og vedlikeholdsavtale. For å sikre at også andre anleggstyper drives og vedlikeholdes på en god måte, utvides kravet i lokal forskrift til å gjelde alle anleggstyper med mekaniske komponenter som krever periodisk ettersyn og vedlikehold.</p>

	<p>Erfaring etter mange års tilsyn med separate avløpsanlegg i regionen, tilsier at det er helt nødvendig med gode drifts- og vedlikeholdsrutiner for at anleggene skal kunne rense avløpsvannet på en tilstrekkelig måte. Det er derfor presisert hvilke punkter en drifts- og vedlikeholdsavtale minimum må omhandle for å kunne godkjennes. Av samme grunn stilles det også krav til kompetanse og internkontrollsystem hos bedriften som skal gjennomføre service, minimum tidsintervall for service, og hva som minimum skal sjekkes, kontrolleres og dokumenteres under service.</p> <p>Dersom det avdekkes feil eller mangler som ikke kan rettes opp på service, er det nødvendig at kommunen får melding om dette så raskt som mulig slik at kommunen kan følge opp problemet videre mot anleggseier. Dersom kommunene ikke får beskjed direkte etter gjennomført service, men for eksempel ved årsrapportering, kan forurensningen fra anlegget fortsette i mange måneder uten at dette blir tatt tak i. I lokal forskrift stilles det derfor krav om fortløpende og elektronisk rapportering etter service.</p> <p>Det presiseres også i lokal forskrift at separate avløpsanlegg skal tømmes etter behov. Mange anleggstyper vil kunne gå fulle dersom de bare har årlig tømming, noe som vil resultere i at anlegget renner over og dermed forurenser resipienten unødvendig.</p>
--	--

Konklusjon:

Ny lokal forskrift for mindre avløpsanlegg legges ut på høring.

Hovedutvalg for plan, landbruk og teknikk - 24/015

HU-PLT - behandling:

Innstilling enstemmig vedtatt.

HU-PLT - vedtak:

Forslag til revidert "*Lokal forskrift om utslipp fra mindre avløpsanlegg i Skiptvet kommune*" legges ut på høring.

Formannskap - 24/018

FS - behandling:

Følgende hadde ordet:

Odd Grenager (H): Vil dette vedtaket medfører ekstra kostnader for de som har anlegg?

Hvordan følger kommunen opp de som ikke har lovlige anlegg i dag?

Kommunedirektøren svarer skriftlig etter møtet.

Lars Svartedal (Ap)

Ann Kristin Solli Borgersen (H)

Ole Kristian Skjelle (Sp)

Kommunedirektøren svarte på spørsmålene.

Enstemmig som innstillingen.

FS - vedtak:

Forslag til revidert "*Lokal forskrift om utslipp fra mindre avløpsanlegg i Skiptvet kommune*" legges ut på høring.

Vedlegg

Lokal forskrift om utslipp fra mindre avløpsanlegg